

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA – ZAMIERZENIA GUS NA 2011 ROK.

Notatka dla Sejmowej Komisji Finansów Publicznych

Przewodnictwo Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 roku.

W 2011 roku w ramach współpracy międzynarodowej resort statystyki będzie realizował działania w oparciu o wieloletnie wypracowane założenia tej współpracy z uwzględnieniem priorytetów polityki zagranicznej Rządu RP, w tym w szczególności w związku ze sprawowaniem przez Polskę Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.

W okresie polskiej Prezydencji w Radzie UE przedstawiciel Głównego Urzędu Statystycznego obejmie Przewodnictwo w Grupie Roboczej Rady UE ds. Statystyki (B.8), koordynując jej prace nad bieżącymi aktami prawnymi dotyczącymi statystyki.

Jednocześnie, realizując założenia zarówno indywidualnego, jak i wspólnotowego Programu Prezydencji, w ramach Trio Prezydencji, GUS rozwijał będzie współpracę z Urzędami Statystycznymi Królestwa Danii i Republiki Cypru. Najważniejsze zagadnienia w zakresie statystyki w okresie Prezydencji to: Europejski Program Statystyczny na lata 2013-2017, statystyki regionalne i środowiska oraz statystyki dotyczące migracji ludności.

Resort statystyki kontynuował będzie również współpracę z Urzędami Statystycznymi państw, które w ostatnim okresie przewodniczyły pracom Rady UE, korzystając z ich doświadczeń w prowadzeniu Grupy Roboczej Rady UE ds. Statystyki oraz, w ramach planowanej konferencji naukowej, z Urzędami Statystycznymi państw Partnerstwa Wschodniego.

Partnerstwo Wschodnie i promocja tematyki wschodniej jest jednym z priorytetów Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. W relacjach z krajami objętymi Partnerstwem Wschodnim (PW) tj. inicjatywą realizowaną w ramach polityki zagranicznej Rządu RP mającą na celu wzmocnienie wschodniego wymiaru Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, Polska będzie dążyć do zawierania umów stowarzyszeniowych, tworzenia stref wolnego handlu z UE, intensyfikacji współpracy gospodarczej i wizowej.

Jednym z obszarów pogłębiania współpracy jest również obszar badań statystycznych, którego rozwój wpisuje się w strategię GUS, w szczególności jeśli chodzi o współpracę transgraniczną oraz dążenia do harmonizacji

systemów statystycznych państw objętych programem PW z Europejskim Systemem Statystycznym.

W 2011 roku GUS uwzględniając powyższe założenia będzie pogłębiał współpracę w zakresie statystyki zarówno w ramach realizowanej od wielu lat współpracy transgranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem włączania do tej współpracy w coraz szerszym zakresie strony ukraińskiej i białoruskiej, jak i w ramach planowanego rozwoju wymiany bilateralnej z takimi krajami jak m.in. Gruzja, Azerbejdżan i Kazachstan.

Jednocześnie w październiku 2011 roku w Krakowie odbędzie się konferencja organizowana przez GUS, pod patronatem honorowym Parlamentu Europejskiego, pod hasłem „*Rozwój Europejskiego Systemu Statystycznego w świetle Partnerstwa Wschodniego – kierunki i strategia*”, która będzie stanowiła główne wydarzenie resortu statystyki w czasie Polskiej Prezydencji w Radzie UE. Głównymi tematami konferencji z udziałem m.in. przedstawicieli Kierownictwa urzędów statystycznych krajów UE i państw Partnerstwa Wschodniego, a także Urzędu Statystycznego UE (Eurostatu) będą problemy dotyczące roli statystyki publicznej w integracji krajów Partnerstwa Wschodniego oraz tworzenia spójnego systemu informacyjnego w ramach PW. Dyskutowane będą również kierunki transformacji systemów statystycznych krajów Partnerstwa Wschodniego i ich harmonizacja z Europejskim Systemem Statystycznym.

Współpraca z Unią Europejską w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego

Obecnie główne prace prowadzone na szczeblu europejskim wiążą się z opracowaniem nowej unijnej strategii gospodarczej ‘Europa 2020’, przyjętej przez Radę UE w czerwcu 2010 roku, która obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety: *rozwój inteligentny* - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; *rozwój zrównoważony* - wspieranie gospodarki efektywnej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej dla środowiska i bardziej konkurencyjnej; *rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu* - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. W realizację w/w trzech ogólnych priorytetów wpisuje się pięć zasadniczych celów Strategii 2020 tj. osiągnięcie odpowiedniego poziomu dotyczącego stopy zatrudnienia oraz nakładów na badania i rozwój, odpowiedniego ograniczenia emisji dwutlenku węgla, a także ograniczenia liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną oraz podniesienia liczby osób młodego pokolenia zdobywających wyższe wykształcenie. Celem Strategii jest również ograniczenie liczby osób zagrożonych ubóstwem. Dyskutowana aktualnie na poziomie UE nowa wizja tworzenia europejskiej statystyki z jednej

strony m.in. uwzględnia założenia w/w nowej europejskiej strategii gospodarczej i społecznej a z drugiej strony bierze pod uwagę rosnące potrzeby użytkowników na dane statystyczne oraz problem zmniejszenia obciążeń respondentów.

W 2011 roku w ramach współdziałania w tworzeniu Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS) obok kontynuowania udziału w pracach komitetów, grup roboczych i zadaniowych **Urzędu Statystycznego UE Eurostatu**, podczas których dyskutowane będą m.in. zagadnienia objęte pięcioletnim Programem Statystycznym UE (2008-2012) GUS będzie uczestniczyć w organizowanych corocznie spotkaniach na wysokim szczeblu: Konferencji Dyrektorów Urzędów Statystycznych UE (DGINS) oraz Komitetu ds. Europejskiego Systemu Statystycznego (ESSC). Przedstawiciele Kierownictwa GUS wezmą aktywny udział w bieżących ustaleniach dotyczących poszczególnych projektów rozporządzeń Komisji o tematyce statystycznej (w ramach udziału Komitetu ESSC w procesie decyzyjnym UE), a także w dyskusji poświęconej zagadnieniom dotyczącym priorytetów następnego Wieloletniego Programu Statystycznego ESS. Przedstawiciele resortu statystyki będą również uczestniczyć w pracach prowadzonych przez Grupy Zadaniowe wysokiego szczebla powołanych w ramach Grupy Inicjatywnej ds. pomiaru postępu, dobrobytu i zrównoważonego rozwoju (Grupa otrzymała mandat na spotkaniu Komitetu ESSC w lutym 2010 roku). Celem prac zamierzonych przez Grupę Inicjatywną, które koncentrować się będą nad zagadnieniami dotyczącymi gospodarstw domowych, stosunków społecznych, warunków środowiska oraz rachunków narodowych będzie wypracowanie nowoczesnych statystyk w pełni odpowiadających założeniom dotyczącym zakładanego rozwoju gospodarczego i społecznego UE, których bazę stanowi m.in. raport Stiglitz-Sen oraz Strategia UE „Europa 2020”. GUS zaproponował swój udział w Grupie Zadaniowej ds. zrównoważonego rozwoju środowiska oraz w Grupie ds. wielowymiarowych miar jakości życia.

Jednocześnie, przedstawiciele resortu statystyki będą kontynuowali swój udział w bieżących pracach nad dalszą harmonizacją prawa polskiego w obszarze badań statystycznych z dorobkiem prawnym Unii Europejskiej, a także w pracach **Grupy Roboczej Rady Unii Europejskiej ds. Statystyki (B8)** w ramach tworzenia i rozwoju europejskiego prawa w dziedzinie statystyki.

Współpraca z organizacjami międzynarodowymi

Wzorem lat ubiegłych GUS będzie również aktywnie uczestniczyć w realizacji strategii rozwoju statystyki organizacji międzynarodowych:

- *Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju*: zgodnie z obowiązkami wynikającymi z członkostwa Polski w OECD przedstawiciele resortu będą kontynuowali swój udział w spotkaniach na wysokim szczeblu, a także w pracach komitetów, grup roboczych i zadaniowych oraz inicjatywach OECD (m.in. Globalnym Projekcie „Pomiar dobrobytu i postępu społeczeństw”, który ma na celu wypracowanie metod umożliwiających wsparcie przez statystykę polityk ukierunkowanych na walkę z globalnym kryzysem gospodarczym).

- *Komisji Statystycznej ONZ w Nowym Jorku*,

- *Departamentu Statystyki Europejskiej Komisji Gospodarczej* uczestnicząc w konferencjach i seminariach organizowanych przez ten Departament.

Przewidziano też udział przedstawicieli Kierownictwa GUS w corocznych Plenarnych Sesjach: Plenarnej Sesji Komisji Statystycznej w Nowym Jorku oraz Sesji Plenarnej Konferencji Statystyków Europejskich EKG.

Współpraca dwustronna

W ramach realizacji założeń współpracy dwustronnej w 2011 roku GUS będzie współpracował z urzędami statystycznymi krajów członkowskich UE tj. Francji, Bułgarii, Słowacji, Holandii i Czech, a także z urzędami statystycznymi spoza Unii tj. Państwowym Komitetem Statystyki Ukrainy. Przedmiotem tej współpracy będą zagadnienia dotyczące różnych aspektów metodologicznych i organizacyjnych statystyki. Przedmiotem współpracy z francuskim Narodowym Instytutem Statystyki i Badań Ekonomicznych (INSEE) będzie m.in. statystyka ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także obsługa statystyczna administracji lokalnej oraz statystyka rynku pracy (w ramach wymiany doświadczeń na poziomie regionalnym). Tematyka obsługi informacyjnej i rynku pracy będzie również przedmiotem wymiany doświadczeń z Ukrainą. Planowana jest również dalsza współpraca z Ukrainą w ramach Polsko-Ukraińskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Gospodarczej dotyczącej wymiany kwartalnych danych statystycznych o wzajemnych obrotach towarowych między Polską i Ukrainą. Głównym celem tej współpracy jest wyodrębnienie i wyjaśnienie rozbieżności między obu krajami w tej dziedzinie. Ponadto w ramach współpracy dwustronnej w 2011 roku GUS planuje zintensyfikowanie wymiany doświadczeń ze Słowacją zarówno na poziomie regionalnym jak i krajowym, a także na płaszczyźnie wspólnych działań na forum Unii Europejskiej. Planowane jest podpisanie umowy o współpracy dwustronnej pomiędzy GUS i Urzędem Statystycznym Republiki Słowacji w zakresie m.in. wspólnych badań transgranicznych, rozwoju regionalnego, a także realizacji wspólnych inicjatyw na forum UE.

Współpraca transgraniczna

Ważnym elementem współpracy przewidzianej przez resort statystyki w 2011 roku będzie kontynuowana od wielu lat transgraniczna wymiana doświadczeń pomiędzy urzędami statystycznymi w Zielonej Górze, Lublinie, Szczecinie, Rzeszowie, Wrocławiu i Opolu, a urzędami statystycznymi Niemiec, Czech oraz Słowacji z coraz szerszym udziałem strony ukraińskiej i białoruskiej. W ramach Europejskiej Współpracy Transgranicznej planuje się zintensyfikowanie współpracy trójstronnej w obszarze transgranicznym pomiędzy Republiką Czech, Niemcami i Polską w zakresie prowadzenia wspólnych badań statystycznych w tym obszarze oraz zaspokojenia potrzeb informacyjnych (wspólne opracowania i publikacje) wszystkich zaangażowanych stron. Uczestnikami tej współpracy będą przedstawiciele Urzędów Statystycznych Landów: Bawarii, Saksonii, Berlina i Brandenburgii, Meklemburgii oraz Czech, a ze strony polskiej Urzędów Statystycznych w Zielonej Górze, Poznaniu, Szczecinie, Wrocławiu, Jeleniej Górze oraz Rzeszowie. Między innymi narzędziem umożliwiającym realizację w/w założeń jest istniejący już polsko-czesko-niemiecki transgraniczny bank danych (CBDF), którego rozszerzenie oraz modyfikację przewidziano w ramach w/w współpracy. Planowane jest ewentualne uzyskanie wsparcia finansowego dla tych działań ze środków Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej (POWT) na lata 2007-2013.

Organizacja międzynarodowych konferencji

W 2011 roku, obok organizacji pod patronatem honorowym Parlamentu Europejskiego wspomnianej już międzynarodowej konferencji w Krakowie pod hasłem „*Rozwój Europejskiego Systemu Statystycznego w świetle Partnerstwa Wschodniego – kierunki i strategia*”, która będzie stanowiła główne wydarzenie resortu statystyki w czasie Polskiej Prezydencji, GUS będzie organizatorem Konferencji Satelitarnej 58 Kongresu Międzynarodowego Instytutu Statystycznego (MIS), który odbędzie się w dniach 21-26 sierpnia 2011 roku w Dublinie w Irlandii. Organizowana w Krakowie w dniach 18-19 sierpnia 2011 roku Konferencja satelitarna będzie poświęcona dyskusji nad udoskonaleniem światowych systemów statystycznych tj. m.in. nad strategią ich rozwoju zarówno na poziomie narodowym jak i międzynarodowym, jak również nad problemami dotyczącymi partnerstwa, finansowania, a także pomocy technicznej oraz szkolenia.